

6. ALI JE CEPLJENJE PROTI OKUŽBAM S HPV VARNO?

Da, cepljenje je varno. Tako kot pri vseh drugih cepljenjih se tudi po cepljenju proti HPV lahko pojavijo neželeni učinki, ki pa so običajno blagi in prehodni. Najpogostejše so to lokalne reakcije na mestu cepljenja (bolečina, rdečina, oteklina), utrujenost, slabost in glavobol. Resnejši neželeni učinki so zelo redki.

7. KJE SE LAHKO CEPIM?

Vsa rutinska cepljenja praviloma opravljajo pediatri in šolski zdravniki (tudi študentski zdravniki), enako velja tudi za cepljenje zamudnic, zamudnikov in mladih do dopolnjenega 26. leta starosti, ki se lahko cepijo po dogovoru z zdravnikom.

Svetovna zdravstvena organizacija redno spremlja podatke o neželenih učinkih v številnih državah po svetu in ugotavlja, da je cepivo varno.

8. KAJ POMENI, ČE NISEM CEPLJEN/A PROTI HPV?

Odločitev za »ne-cepljenje« ima lahko posledice za zdravje. Dekleta in fantje, ki niso bili cepljeni proti HPV, imajo bistveno večje tveganje, da bodo zboleli za predrakavimi spremembami ali katerim od rakov, ki jih povzročajo HPV, in večje tveganje za pojav genitalnih bradavic.

Več informacij o cepljenju proti okužbam s HPV lahko dobite pri šolskem zdravniku ali na spletni strani NIJZ:

NIJZ
Nacionalni inštitut
za javno zdravje

OKUŽBE S

H P V

IN CEPLJENJE

**Pomembne informacije
za dekleta in fante**

1. KAJ JE HPV?

Kratika HPV označuje humane papilomaviruse, ki povzročajo eno najpogostejših spolno prenosljivih okužb tako v svetu kot tudi v Sloveniji. Večina spolno aktivnih oseb se vsaj enkrat v življenju okuži s HPV.

2. KATERE BOLEZNI POVZROČA HPV?

Okužene osebe večinoma nimajo bolezenskih znakov. Pri nekaterih okuženih posameznikih se lahko pojavijo predrakave spremembe in rak materničnega vratu, nekateri drugi raki spolovil, rodil, zadnjika in ustnega dela žrela ter genitalne bradavice (tako pri moških kot pri ženskah).

Zaradi okužb s HPV V Sloveniji letno zboli za rakom okoli 150 žensk in več kot 40 moških. Zdravljenje ni vedno uspešno.

3. KAKO SE HPV PRENAŠA?

HPV se prenašajo s tesnimi stiki s kožo ali sluznico okužene osebe, najpogosteje pri spolnih odnosih (vaginalni, analni, oralni). Večina ljudi sploh ne ve, da so okuženi s HPV. Prav tako ne vedo, da morda HPV prenašajo na svojega spolnega partnerja.

Možnosti za okužbo s HPV lahko zmanjšamo tako, da upoštevamo ABC princip varne in zdrave spolnosti:

- A** - »abstinenca« ali odložitev prvega spolnega odnosa na obdobje večje zrelosti, s parterjem, ki ga poznamo in mu zaupamo,
- B** - »bodi zvest« ali zvestoba dveh partnerjev (osebe, ki imajo v življenju več spolnih partnerjev, imajo večje tveganje za okužbe s HPV in tudi za druge spolno prenosljive okužbe),
- C** - »condom« oziroma kondom, njegova pravilna in dosledna uporaba za zaščito tako pred neželjeno nosečnostjo kot pred spolno prenosljivimi okužbami (kondom pomembno zmanjša tveganje za okužbe s HPV, vendar zaradi prisotnosti HPV na drugih mestih kože in sluznic okužbe ne prepreči popolnoma).

Eden najbolj učinkovitih ukrepov za preprečevanje okužb s HPV in njihovih posledic je cepljenje proti HPV.

4. CEPIVO PROTI OKUŽBAM S HPV - ZAKAJ JE POMEMBNO?

Cepivo proti okužbam s HPV spodbudi imunski sistem, da izdelava zaščitna protitelesa, ki zelo učinkovito preprečijo okužbe z najpogostejšimi genotipi HPV, ki povzročajo večino raka materničnega vratu in nekatere druge rake pri moških in pri ženskah. Cepivo ščiti tudi pred HPV, ki povzročajo genitalne bradavice.

Cepljenje ne ščiti pred vsemi genotipi HPV, ki povzročajo raka. Zato so pri vseh ženskah, tudi pri cepljenih, potrebni redni ginekološki pregledi. Rak materničnega vratu je prvi rak, ki ga lahko odpravimo s cepljenjem proti HPV in rednimi ginekološkimi pregledi v programu ZORA.

Zaščita po cepljenju je dolgotrajna.

5. KAKO SE CEPI PROTI OKUŽBAM S HPV IN KDAJ?

Cepljenje proti HPV se v Sloveniji izvaja pri dekletih in fantih ob sistematskem pregledu v 6. razredu osnovne šole. Cepijo se lahko tudi zamudniki na nadaljnjih sistematskih pregledih (8. razred osnovne šole, 1. in 3. letniku srednje šole).

Cepljenje proti HPV je v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja možno do dopolnjenega 26. leta starosti. Po 15. letu starosti privolitev staršev ni potrebna.

Cepljenje je najbolj učinkovito pred morebitno izpostavljenostjo okužbam s HPV, torej pred prvimi spolnimi stiki. Cepivo ne zdravi že obstoječe okužbe s HPV in njenih zapletov.

Zamudnicam in zamudnikom svetujemo, da cepljenje opravijo čim prej. Za zaščito oseb, mlajših od 15 let, sta dovolj dva odmerka cepiva. Starejši fantje in dekleta za ustrezno zaščito potrebujejo tri odmerke.